

บทที่ 4

วิเคราะห์และอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ (Predictive correlation study) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ และศึกษาความสามารถในการพยากรณ์ของสภาพแวดล้อมในการทำงานต่อความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอก แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน ห้องคลอด ห้องผ่าตัดและหอผู้ป่วยในภายใต้การบริหารของกลุ่มการพยาบาลจำนวน 178 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน 2553 ถึงวันที่ 12 กรกฎาคม 2553 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 164 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.13 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกชุด

การวิเคราะห์และแปลความหมายในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลและความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลได้ตรงกัน ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ และคำย่อ ดังนี้

n	แทน	จำนวนพยาบาลวิชาชีพ
$\bar{X}$	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงเอฟ
p-value	แทน	ค่าที่น้อยที่สุดของระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ทำให้ยอมรับสมมติฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ส่วนที่ 1 ผลการวิจัย
 - 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ
 - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ
 - 1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ
 - 1.4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย
2. ส่วนที่ 2 อภิปรายผล

1. ส่วนที่ 1 ผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตาม อายุ ระยะเวลาปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาลและระยะเวลาปฏิบัติงานตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ (n = 164)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
20 - 30 ปี	55	33.5
31 - 40 ปี	58	35.4
41 - 50 ปี	44	26.8
51 ปีขึ้นไป	7	4.3
$\bar{X}$ = 35.91 ปี, S.D. = 8.38 ปี, Min = 23ปี, Max = 58 ปี		
ระยะเวลาปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาล		
1 - 5 ปี	77	46.9
6 - 10 ปี	41	25.0
11 - 15 ปี	21	12.8
16 - 20 ปี	16	9.8
21 - 25 ปี	8	4.9
26 ปีขึ้นไป	1	0.6
$\bar{X}$ = 8 ปี, S.D. = 6.44 ปี, Min = 1ปี, Max = 32 ปี		
ระยะเวลาปฏิบัติงานตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ		
1 - 5 ปี	58	35.5
6 - 10 ปี	40	24.4
11 - 15 ปี	25	15.2
16 - 20 ปี	23	14.0
21 - 25 ปี	13	7.9
26 ปีขึ้นไป	5	3.0
$\bar{X}$ = 10.07 ปี, S.D. = 7.46 ปี, Min = 1ปี, Max = 32 ปี		

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามสถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาทางการพยาบาลสูงสุด ระดับตำแหน่ง และหน่วยบริการพยาบาลที่ปฏิบัติงานปัจจุบัน (n = 164)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	70	42.7
คู่	84	51.2
หม้าย หย่า แยก	10	6.1
วุฒิการศึกษาทางการพยาบาลสูงสุด		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรี	161	98.2
ปริญญาโท	3	1.8
ระดับตำแหน่ง		
ระดับปฏิบัติการ	37	22.6
ระดับชำนาญการ	99	60.4
ลูกจ้างนักเรียนทุน	14	8.5
ลูกจ้างเงินบำนาญ	14	8.5
หน่วยบริการพยาบาลที่ปฏิบัติงานปัจจุบัน		
ผู้ป่วยนอก	34	20.7
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน	31	18.9
ห้องคลอด	18	11.0
ห้องผ่าตัด	16	9.8
หอผู้ป่วยใน	65	39.6

จากตารางที่ 2 และ 3 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาล ภายใต้การบริหารของกลุ่มการพยาบาล จำนวน 164 คน เมื่อจำแนกตามช่วงอายุพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีอายุช่วง 31 - 40 ปี จำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.4 รองลงมาคือมีอายุช่วง 20 - 30 ปี และมีอายุช่วง 41 - 50 ปี ร้อยละ 33.5 และร้อยละ 26.8 ตามลำดับและช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุด พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 4.3 โดยพยาบาลวิชาชีพมีอายุเฉลี่ย 35.91 ปี ส่วนใหญ่พยาบาลวิชาชีพมีระยะเวลาของการปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาลปัจจุบันและในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพนานที่สุด 32 ปี และน้อยที่สุด 1 ปี และมีช่วงเวลาในการปฏิบัติงานมากที่สุดอยู่ระหว่าง 1 - 5 ปี ทั้งการปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาลปัจจุบันและใน

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 46.9 และร้อยละ 35.5 ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาลปัจจุบันเท่ากับ 8 ปี และระยะเวลาของการปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพเท่ากับ 10 ปี สัดส่วนเฉลี่ยของพยาบาลวิชาชีพที่มีสถานภาพสมรสแล้วใกล้เคียงกับพยาบาลวิชาชีพที่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 51.2 และร้อยละ 42.7 ตามลำดับ และพยาบาลวิชาชีพจบการศึกษาทางการพยาบาลสูงสุดระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 98.2 ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีจำนวนน้อยมากคือร้อยละ 1.8 ของพยาบาลวิชาชีพที่ทำการศึกษาทั้งหมด 164 คน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพระดับชำนาญการคิดเป็นร้อยละ 60.4 รองลงมาเป็นพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการร้อยละ 22.6 และมีทั้งพยาบาลวิชาชีพที่เป็นลูกจ้างนักเรียนทุนและลูกจ้างเงินบำนาญซึ่งมีสัดส่วนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 8.5 เมื่อจำแนกตามหน่วยบริการพยาบาลที่ปฏิบัติงาน พบว่าพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยในมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.6 และห้องผ่าตัดมีพยาบาลวิชาชีพจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 9.8

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพรายบุคคล ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม รายด้าน และรายชื่อแล้วนำค่าเฉลี่ยของคะแนนมาแปลผลตามความหมายของคะแนนเป็น 2 ระดับ(Aiken & Patrician, 2000) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.5 - 4.0	หมายถึง	ควรปรับปรุงคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมในการทำงาน
ค่าคะแนนเฉลี่ย น้อยกว่า 2.5	หมายถึง	มีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

ตารางที่ 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกรายด้านและโดยรวม (n = 164)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ	1.93	.51	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
ด้านความมีอิสระในวิชาชีพ	1.91	.54	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
ด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล	1.91	.55	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี	1.85	.46	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
ด้านการสนับสนุนขององค์กร	1.84	.43	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ	1.78	.43	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล	1.68	.51	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
รวม	1.85	.45	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

จากตารางที่ 4 พบว่า พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 มีการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.85 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานทุกด้าน มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี โดยด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาลมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับที่ดีที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.68 รองลงมา ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนขององค์กร ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี ด้านความมีอิสระในวิชาชีพ ด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล และด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านความมีอิสระในวิชาชีพ จำแนกรายข้อและ
โดยรวม (n = 164)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ท่านไม่เคยเผชิญกับเรื่องที่ขัดแย้งต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการพยาบาลของท่านเอง	2.37	.75	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
2. พยาบาลในหน่วยงานของท่านสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลได้ด้วยตนเองในขณะปฏิบัติงาน	1.88	.65	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
3. หัวหน้าหน่วยงานของท่านคือผู้ที่คอยช่วยเหลือพยาบาลในการตัดสินใจเมื่อมีข้อขัดแย้งในการทำงานร่วมกับแพทย์	1.87	.78	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
4. พยาบาลในหน่วยงานของท่านมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและให้การพยาบาลผู้ป่วยภายใต้กรอบของมาตรฐานวิชาชีพ	1.76	.68	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
5. ในหน่วยงานของท่าน มีพยาบาลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ที่คอยนิเทศงานและให้การสนับสนุนทางการพยาบาล	1.71	.75	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
รวม	1.91	.54	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ รายข้อในด้านความมีอิสระในวิชาชีพ จากข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ การที่ในหน่วยบริการพยาบาลมีพยาบาลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ที่คอยนิเทศงานและให้การสนับสนุนทางการพยาบาล โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.71 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ได้แก่ การที่พยาบาลไม่เคยเผชิญกับเรื่องที่ขัดแย้งต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการพยาบาลของพยาบาลเอง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.37

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิด
การปฏิบัติการพยาบาลที่ดี จำแนกรายข้อและโดยรวม (n = 164)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. หน่วยงานของท่านมีจำนวนเจ้าหน้าที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน	2.23	.87	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
2. ในหน่วยงานที่ท่านทำงานมีจำนวนพยาบาลวิชาชีพ ที่เพียงพอต่อการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพ	2.21	.86	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
3. หัวหน้าหน่วยงานของท่าน เป็นผู้ที่มีความรู้และจัดการที่ดี	1.83	.74	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
4. ท่านมีเวลาและมีโอกาสที่จะร่วมสนทนาเกี่ยวกับปัญหาในการดูแลผู้ป่วย กับพยาบาลผู้ร่วมงานคนอื่นๆ	1.79	.62	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
5. ท่านมีโอกาสทำงานในหน่วยงานที่ต้องใช้ทักษะความสามารถเฉพาะทางในการดูแลผู้ป่วย	1.78	.71	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
6. ในหน่วยงานของท่าน มีการสนับสนุนการบริการพยาบาลทำให้ท่านสามารถใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่	1.68	.62	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
7. ผู้ป่วยในหน่วยงานของท่านได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง	1.46	.59	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
รวม	1.85	.46	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

จากตารางที่ 6 ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี จากข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ดีที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ การที่ผู้ป่วยในหน่วยบริการพยาบาลได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.46 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2 อันดับสุดท้าย ได้แก่ หน่วยบริการพยาบาลที่มีจำนวนเจ้าหน้าที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานมีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.23 และหน่วยบริการพยาบาลที่มีจำนวนพยาบาลวิชาชีพเพียงพอต่อการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.21

ตารางที่ 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล
จำแนกรายข้อและโดยรวม (n = 164)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ในโรงพยาบาลของท่านมักมีการดำเนินงานในลักษณะที่มระหว่างพยาบาลแพทย์และเจ้าหน้าที่อื่นๆ	1.78	.71	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
2. ในหน่วยงานของท่านแพทย์และพยาบาลมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงาน	1.66	.66	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
3.แพทย์ และพยาบาลมีการปฏิบัติงานในการดูแลผู้ป่วยร่วมกัน	1.62	.65	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
รวม	1.68	.51	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

จากตารางที่ 7 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล จากข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อพบว่า ข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีที่สุด ได้แก่ การที่แพทย์และพยาบาลมีการปฏิบัติงานในการดูแลผู้ป่วยร่วมกัน มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.62 รองลงมา ได้แก่ ในหน่วยบริการพยาบาลที่แพทย์และพยาบาลมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงาน และในโรงพยาบาลที่มีการดำเนินงานในลักษณะที่มระหว่างพยาบาลแพทย์และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.66 และค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนขององค์กร จำแนกรายข้อ
และ โดยรวม (n = 164)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ท่านไม่เคยเผชิญกับเรื่องที่ขัดแย้งต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการพยาบาลของตนเอง	2.37	.75	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
2. ในหน่วยงานที่ท่านทำงานมีจำนวนพยาบาลวิชาชีพที่เพียงพอ ต่อการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพ	2.21	.86	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
3. พยาบาลในหน่วยงานของท่านสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลได้ด้วยตนเองในขณะปฏิบัติงาน	1.88	.65	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
4. หัวหน้าหน่วยงานของท่าน เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำและการบริหารจัดการที่ดี	1.83	.74	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
5. ท่านมีเวลาและมีโอกาสที่จะร่วมสนทนาเกี่ยวกับปัญหาในการดูแลผู้ป่วยกับพยาบาลผู้ร่วมงานคนอื่นๆ	1.79	.62	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
6. ในโรงพยาบาลของท่านมักมีการดำเนินงานในลักษณะที่ระหว่างพยาบาลแพทย์และเจ้าหน้าที่อื่นๆ	1.78	.71	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
7. พยาบาลในหน่วยงานของท่านมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและให้การพยาบาลผู้ป่วยภายใต้กรอบของมาตรฐานวิชาชีพ	1.76	.68	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
8. ในหน่วยงานของท่านมีการสนับสนุนการบริการพยาบาลทำให้ท่านสามารถใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่	1.68	.62	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
9. ในหน่วยงานของท่านแพทย์และพยาบาลมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงาน	1.66	.66	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
10. ผู้ป่วยในหน่วยงานของท่านได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง	1.46	.59	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
รวม	1.84	.43	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

จากตารางที่ 8 ด้านการสนับสนุนขององค์กร ซึ่งเป็นข้อคำถามที่นำมาจากด้านความมีอิสระในวิชาชีพ ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี และด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล รวมทั้งหมด 10 ข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.84 ข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ การที่ผู้ป่วยในหน่วยบริการพยาบาลได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.46 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2 อันดับสุดท้ายได้แก่ หน่วยบริการพยาบาลที่มีจำนวนพยาบาลวิชาชีพเพียงพอต่อการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพ มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.21 และการที่พยาบาลไม่เคยเผชิญกับเรื่องที่ขัดแย้งต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการพยาบาลของพยาบาลเอง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.37

ตารางที่ 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพด้าน โครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล จำแนกรายข้อและโดยรวม (n = 164)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. เงินเดือนและค่าตอบแทนของพยาบาลมีความเหมาะสม	2.28	.88	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
2. พยาบาลได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ของโรงพยาบาล	2.16	.87	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
3. การบริหารงานในกลุ่มการพยาบาลมีการรับฟังและตอบสนองต่อเสียงสะท้อน	2.06	.87	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
4. แพทย์ประจำของหน่วยงานท่านให้การดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพสูง	1.85	.66	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
5. ตารางเวรของหน่วยงานท่านมีความยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้	1.80	.84	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
6. พยาบาลได้รับโอกาสให้เข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการในระดับโรงพยาบาลและระดับกลุ่มการพยาบาล	1.80	.77	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
7. หัวหน้าพยาบาลเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และบุคลากรพยาบาลสามารถเข้าถึงเพื่อขอคำปรึกษาได้ง่าย	1.79	.77	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
8. พยาบาลมีส่วนร่วมในคณะกรรมการต่างๆ ภายในโรงพยาบาลทั้งคณะกรรมการบริหาร การปฏิบัติงานและคณะกรรมการในระดับนโยบาย	1.77	.73	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

ตารางที่ 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
 ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพด้าน โครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล
 จำแนกรายข้อและ โดยรวม (n = 164) (ต่อ)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
9. กลุ่มการพยาบาลมีนโยบายหมุนเวียนอัตรากำลัง เพื่อช่วยให้มีอัตรากำลังที่เหมาะสมเท่าเทียมกันระหว่างหน่วยงาน	2.13	.96	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
10. พยาบาลมีส่วนร่วมในการจัดเวรในตารางการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	1.96	1.02	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
11. สภาพแวดล้อมในที่ทำงานเป็นสถานที่ที่น่าอยู่น่าทำงานและมีความสะดวกสบาย	1.95	.79	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
12. พยาบาลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำในแต่ละหน่วยงานไม่ต้องถูกหมุนเวียนไปทำงานในหน่วยงานอื่น	1.68	.73	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
13. โรงพยาบาลมีการกำหนดนโยบายขั้นตอนและวิธีการในการทำงาน เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน	1.65	.67	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
รวม	1.91	.55	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

จากตารางที่ 9 ด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล ข้อคำถามทั้งหมด 13 ข้อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ โรงพยาบาลมีการกำหนดนโยบายขั้นตอน และวิธีการในการทำงาน เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.65 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ได้แก่ เงินเดือนและค่าตอบแทนของพยาบาลมีความเหมาะสม มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.28

ตารางที่ 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการ
ปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ จำแนกรายข้อและโดยรวม (n = 164)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. หน่วยงานของท่านใช้ระบบพยาบาล เจ้าของ ใช้ในการดูแลผู้ป่วย	2.36	.87	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
2. พยาบาลมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเครื่องมือ ทางการแพทย์และอุปกรณ์ต่างๆ ในการทำงาน	2.27	.94	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
3. การทำงานในหอผู้ป่วยยึดหลักการปฏิบัติ กิจกรรมการพยาบาลมากกว่าเน้นการรักษา	1.96	.69	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
4. หัวหน้าพยาบาลของท่านเป็นผู้ที่มีอำนาจใน การตัดสินใจเรื่องที่มีความสำคัญในโรงพยาบาล เท่าเทียมกับผู้บริหารระดับสูงท่านอื่นในทีม	1.93	.83	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
5. ปรัชญาทางการพยาบาลขององค์การพยาบาลมี ความชัดเจน ในการให้ความสำคัญเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดูแลผู้ป่วย	1.93	.66	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
6. พยาบาลมีความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วม ในการควบคุมต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของ หน่วยงาน	1.82	.70	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
7. หัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้คอยให้คำปรึกษา เกี่ยวกับปัญหา แนวทางในการดูแลผู้ป่วยในแต่ละ ละวัน	1.80	.75	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
8. พยาบาลเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของ ทีมที่ร่วมดูแลผู้ป่วย	1.72	.62	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
9. ในหน่วยงานของท่านมีการประกันคุณภาพ ทางการพยาบาล	1.66	.65	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
10. ระบบการบริการพยาบาลในหน่วยงานของท่าน ใช้ระบบการทำงานเป็นทีม	1.65	.64	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
11. ระบบการบริการพยาบาลในหน่วยงานของท่าน ใช้ระบบการดูแลแบบองค์รวม	1.65	.62	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
12. หน่วยงานของท่านมีการประสานงานที่ดีและ มีสัมพันธภาพที่ดีกับหน่วยงานอื่นๆ	1.63	.55	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

ตารางที่ 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการ
ปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ จำแนกรายข้อและ โดยรวม (n = 164) (ต่อ)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
13. การบริหารการพยาบาลมีเป้าหมายการให้การ บริการที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูง	1.59	.57	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
14. ในโรงพยาบาลของท่านมีการใช้ระบบการลง บันทึกปัญหาทางการแพทย์	2.04	.83	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
15. ในแต่ละหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายและ ขั้นตอนการทำงานของหน่วยงานตนเอง	1.63	.58	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
16. ระหว่างพยาบาลด้วยกันมีการสื่อสารทางวาจา เกี่ยวกับแผนการพยาบาลของผู้ป่วยแต่ละราย	1.55	.59	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
17. กลุ่มการพยาบาลสนับสนุนให้มีการใช้ข้อ วินิจฉัยทางการพยาบาลเพื่อการดูแลผู้ป่วย	1.51	.62	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
18. ในหน่วยงานของท่านได้มีการลงบันทึกและ วางแผนการพยาบาลเป็นปัจจุบันทุกวัน	1.49	.65	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
รวม	1.78	.43	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

จากตารางที่ 10 ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐาน
วิชาชีพ ข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ พบว่าข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีที่สุดเป็นอันดับแรก
ได้แก่ ในหน่วยบริการพยาบาลได้มีการลงบันทึกและวางแผนการพยาบาลเป็นปัจจุบันทุกวันมีค่า
คะแนนเฉลี่ย = 1.49 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ได้แก่ หน่วยบริการ
พยาบาลใช้ระบบพยาบาลเจ้าของใช้ในการดูแลผู้ป่วย มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.36

ตารางที่ 11 ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
ในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้า
ในวิชาชีพ จำแนกรายข้อและโดยรวม (n = 164)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ในหน่วยงานของท่านมีพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางคอยให้คำปรึกษาแก่พยาบาลประจำการในการดูแลผู้ป่วย	2.38	.93	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
2. ท่านมีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่ง ที่สูงขึ้น	2.29	.82	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
3. กลุ่มการพยาบาลมีการกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ สำหรับพยาบาลเพื่อให้พยาบาลมีโอกาสก้าวไปสู่ตำแหน่งทางวิชาชีพที่สูงขึ้น	2.04	.72	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
4. พยาบาลได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อเนื่องในระดับปริญญาที่สูงขึ้น	2.04	.82	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
5. ในหน่วยงานของท่านมีการชมเชยและยกย่องผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดี	1.91	.77	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
6. ในหน่วยงานของท่านมีการกระตุ้นให้พยาบาลเข้ารับการอบรมทั้งการอบรมระหว่างประจำการและโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง	1.89	.81	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
7. ท่านได้รับโอกาสในการทำงานร่วมกับพยาบาลที่มีความรู้และมีสมรรถนะในการดูแลผู้ป่วยเป็นอย่างดี	1.83	.59	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
8. ท่านได้มีโอกาสทำงานร่วมกับพยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานมานานและรู้จักเรื่องราวเกี่ยวกับโรงพยาบาลเป็นอย่างดี	1.79	.73	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
9. ในหน่วยงานของท่านมีโปรแกรมการปฐมนิเทศที่ดีสำหรับพยาบาลใหม่	1.76	.80	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
10. หน่วยงานของท่านมีระบบพี่เลี้ยงในการดูแลพยาบาลใหม่	1.69	.67	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
11. ท่านได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนแนวคิดใหม่ๆ และการสร้างนวัตกรรมการดูแลผู้ป่วยโดยไม่ถูกปิดกั้น	1.67	.66	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี
รวม	1.93	.51	มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

จากตารางที่ 11 ด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ข้อคำถามทั้งหมด 11 ข้อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีที่สุดเป็นอันดับแรก ได้แก่ การที่พยาบาลได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนแนวคิดใหม่ๆและการสร้างนวัตกรรมการดูแลผู้ป่วยโดยไม่ถูกปิดกั้น มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 1.67 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ได้แก่ ในหน่วยงานของท่านมีพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางคอยให้คำปรึกษาแก่พยาบาลประจำการ ในการดูแลผู้ป่วย มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.38

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ

ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยของคะแนนมาแปลผลตามความหมายของคะแนนเป็น 5 ระดับ (ประครอง กรรณสูตร, 2542) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความตั้งใจคงอยู่ในงาน
4.50 - 5.00	สูงมาก
3.50 - 4.49	สูง
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	ต่ำ
1.00 - 1.49	ต่ำที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับ ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกรายข้อและ โดยรวม (n = 164)

ความตั้งใจคงอยู่ในงาน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ท่านจะใช้เวลาที่เหลืออยู่ในปัจจุบันกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล	3.80	1.15	สูง
2. ท่านวางแผนจะอยู่ปฏิบัติงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันนานเท่าที่จะนานได้	3.55	1.28	สูง
3. แม้ว่างานที่ทำอยู่จะไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ท่านก็จะไม่ออกจากงาน	3.47	1.29	ปานกลาง
4. ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ตามท่านไม่คิดที่จะออกจากงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน	3.29	1.36	ปานกลาง
รวม	3.52	1.13	สูง

จากตารางที่ 12 พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 มีการรับรู้เกี่ยวกับความตั้งใจคงอยู่ในงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.52 เมื่อจำแนกรายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ พยาบาลจะใช้เวลาที่เหลืออยู่ในปัจจุบันกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.80 รองลงมา ได้แก่ การที่พยาบาลวางแผนจะอยู่ปฏิบัติงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันนานเท่าที่จะนานได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.55 ส่วนข้อคำถามที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ข้อ ได้แก่ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ตามพยาบาลไม่คิดที่จะออกจากงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.29 และแม้ว่างานที่ทำอยู่จะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังพยาบาลก็จะไม่ออกจากงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.47

1.4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

1.4.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สันและทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้โดยการทดสอบค่าที และเพื่อให้ง่ายในการแปลผล เกี่ยวกับทิศทางความสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ปรับค่าคะแนนของการวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยคะแนนมาก หมายถึง มีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกราย
ด้านกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ

ตัวแปร	r	P-value	ระดับความสัมพันธ์
สภาพแวดล้อมในการทำงานระดับทีมการพยาบาล			
1. ด้านการสนับสนุนขององค์กร	.551**	.000	ปานกลาง
2. ด้านความมีอิสระในวิชาชีพ	.550**	.000	ปานกลาง
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล	.499**	.000	ปานกลาง
4. ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี	.451**	.000	ปานกลาง
สภาพแวดล้อมในการทำงานระดับองค์การพยาบาล			
5. ด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล	.552**	.000	ปานกลาง
6. ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ	.509**	.000	ปานกลาง
7. ด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ	.504**	.000	ปานกลาง
รวม	.561**	.000	ปานกลาง

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 13 สภาพแวดล้อมในการทำงานระดับทีมการพยาบาลทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r อยู่ระหว่าง .451 - .551) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านการสนับสนุนขององค์กรมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจคงอยู่ในงานสูงเป็นอันดับหนึ่ง (r= .551) รองลงมา ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความมีอิสระในวิชาชีพ (r=.550) สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล (r = .499) และสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี (r = .451) ตามลำดับ และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับองค์การพยาบาลทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทิศทางบวก กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r อยู่ระหว่าง .504 - .552) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล มีความสัมพันธ์

กับความตั้งใจอยู่ในงาน สูงเป็นอันดับหนึ่ง ($r = .552$) รองลงมา ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ ($r = .509$) และสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ($r = .504$) ตามลำดับ

1.4.2 ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ

การวิเคราะห์ครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ 7 ตัวแปร ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล ด้านการสนับสนุนขององค์กร ด้านความมีอิสระในวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล และด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติทางการพยาบาลที่ดี ส่วนตัวแปรเกณฑ์คือความตั้งใจอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 คำนวณหาค่าสถิติพรรณนาและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อนำไปวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดย

Y	=	ความตั้งใจอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ
X ₁	=	สภาพแวดล้อมในการทำงานด้าน โครงสร้างและการบริหาร ทางการพยาบาล
X ₂	=	สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านการสนับสนุนขององค์กร
X ₃	=	สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความมีอิสระในวิชาชีพ
X ₄	=	สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านภาวะผู้นำทางการ พยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ
X ₅	=	สภาพแวดล้อมในการทำงานด้าน โอกาสในการศึกษา ต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ
X ₆	=	สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และ พยาบาล
X ₇	=	สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความสามารถในการควบคุม สิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติทางการพยาบาลที่ดี

r	=	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	=	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	=	ค่าสัมประสิทธิ์ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการพยากรณ์
Std.Error	=	ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าตัวแปร
b	=	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในสมการที่เขียน ในรูปคะแนนดิบ
β	=	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในสมการที่เขียน ในรูปคะแนนมาตรฐาน
$\hat{y}$	=	ค่าประมาณของความตั้งใจคงอยู่ในงานจากสมการในรูปคะแนนดิบ
Z_y	=	ค่าประมาณของความตั้งใจคงอยู่ในงานจากสมการในรูปคะแนน มาตรฐาน
a	=	ค่าคงที่

ตารางที่ 14 ค่าสถิติพรรณนาและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

R	Y	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7
Y	1							
X_1	.552**	1						
X_2	.551**	.830**	1					
X_3	.550**	.801**	.887**	1				
X_4	.509**	.863**	.859**	.822**	1			
X_5	.504**	.823**	.810**	.765**	.861**	1		
X_6	.499**	.717**	.794**	.667**	.775**	.696**	1	
X_7	.451**	.767**	.899**	.721**	.796**	.775**	.615**	1
$\bar{X}$	14.11	40.21	31.55	15.42	57.79	33.91	9.93	21.99
Min	4	19	19	5	36	20	5	12
Max	20	52	40	20	72	44	12	28
S.D.	4.53	7.08	4.37	2.68	7.76	5.34	1.55	3.28
N	164	164	164	164	164	164	164	164

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 14 พบว่าตัวแปรอิสระประกอบด้วยสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล (X_1) มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจอยู่ในงานระดับปานกลาง ($r = .552$) สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านการสนับสนุนขององค์กร (X_2) มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจอยู่ในงานระดับปานกลาง ($r = .551$) สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความมีอิสระในวิชาชีพ (X_3) มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจอยู่ในงานระดับปานกลาง ($r = .550$) สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ (X_4) มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจอยู่ในงานระดับปานกลาง ($r = .509$) สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโอกาสในการศึกษา ต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ (X_5) มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจอยู่ในงานระดับปานกลาง ($r = .504$) สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล (X_6) มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจอยู่ในงานระดับปานกลาง ($r = .499$) สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติทางการพยาบาลที่ดี (X_7) มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจอยู่ในงานระดับปานกลาง ($r = .451$) โดยทุกด้านมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก ระดับปานกลางกับความตั้งใจอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ก่อนการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับค่าความคลาดเคลื่อนจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย

1. ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนเท่ากับศูนย์
2. ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมีค่าคงที่
3. ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ
4. ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนแต่ละตัวเป็นอิสระต่อกัน
5. ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องเป็นอิสระต่อกัน

(รายละเอียดในภาคผนวก ข)

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อพยากรณ์ความตั้งใจอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยทดสอบค่ารวมเอฟ (Overall F - test) และนำมาสร้างสมการถดถอยเชิงเส้น โดยนำตัวแปรทั้งหมดจำนวน 7 ตัวเข้าสู่สมการตามการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนได้ดังนี้ตัวแปรที่ถูกนำเข้าสู่สมการเป็นอันดับแรก คือ X_1 (โครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล) ลำดับต่อมาคือ X_3 (ความมีอิสระในวิชาชีพ)

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้าน
โครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล และด้านความมีอิสระในวิชาชีพกับ
ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Std.Error	F	P-value
X ₁	.552	.304	3.797	70.894	.000
X ₁ X ₃	.580	.337	3.719	7.904	.000

จากตารางที่ 15 ในแบบจำลองที่ 1 ตัวพยากรณ์ที่ถูกเลือกเข้ามาในสมการถดถอย คือ X₁ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรได้ร้อยละ 30.4 (R²= .304)

แบบจำลองที่ 2 ตัวแปรที่เพิ่มเข้ามาในสมการ คือ X₃ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า สามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพได้เพิ่มขึ้น โดยอธิบายความผันแปรได้ร้อยละ 33.7 (R²= .337) ดังนั้นตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพได้ดีที่สุด ได้แก่ X₁ X₃

ตารางที่ 16 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรแต่ละตัวในสมการพยากรณ์ถดถอยที่เหมาะสมที่สุด

ตัวแปรพยากรณ์	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	p-value
	b	Std.Error	β(Beta)		
a (Constant)	-1.743	1.778		-.981	.328
X ₁ (โครงสร้างและการบริหารการพยาบาล)	.199	.069	.311	2.900	.004
X ₃ (ความมีอิสระในวิชาชีพ)	.509	.181	.301	2.811	.006

R = .580 R² = .337 SE = 3.719

จากตารางที่ 16 การวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ คือสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล และสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความมีอิสระในวิชาชีพ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีผลต่อความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน

เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวสามารถอธิบายความผันแปรได้ร้อยละ 33.7 ($R = .580$, $R^2 = .337$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน β (Beta) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ เรียงตามลำดับดังนี้ สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล β (Beta = .311) รองลงมาคือสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความมีอิสระในวิชาชีพ β (Beta = .301) แสดงว่า โครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ในการพยากรณ์ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ รองลงมาคือ ความมีอิสระในวิชาชีพ สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ และสมการพยากรณ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานที่เหมาะสมที่สุด ดังนี้

สมการพยากรณ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\text{สมการที่ 2} \quad Y = a + b_1(X_1) + b_3(X_3)$$

$$Y = -1.743 + .199 (X_1) + .509 (X_3)$$

ความตั้งใจคงอยู่ในงาน = $-1.743 + .199$ (โครงสร้างและการบริหาร
ทางการพยาบาล) + $.509$ (ความมีอิสระในวิชาชีพ)

สมการพยากรณ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\text{สมการที่ 2} \quad Z_y = \beta_1 Z_{x1} + \beta_3 Z_{x3}$$

$$Z_y = .311 Z_{x1} + .301 Z_{x3}$$

ความตั้งใจคงอยู่ในงาน = $.311$ โครงสร้างและการบริหารทางการ
พยาบาล + $.301$ ความมีอิสระในวิชาชีพ

2. ส่วนที่ 2 อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอก แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน ห้องคลอดห้องผ่าตัดและหอผู้ป่วยใน ภายใต้การบริหารของกลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาลที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป จำนวน 178 คน

ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 164 ชุด จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานทั้งระดับทีมการพยาบาลและระดับองค์การพยาบาลกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ 2) ความสามารถในการร่วมกันพยากรณ์ของสภาพแวดล้อมในการทำงานแต่ละด้านต่อความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการ กระทรวงสาธารณสุขที่ 11

ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 โดยรวมมีการรับรู้ต่อความตั้งใจคงอยู่ในงานอยู่ในระดับสูง แสดงว่าพยาบาลส่วนใหญ่มีความตั้งใจคงอยู่ในงาน สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิภาดา คุณาวิฑิตกุล และคณะ (2541) พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในฝ่ายการพยาบาลไม่น้อยกว่า 1 ปีในโรงพยาบาลศูนย์ทั่วประเทศจำนวน 354 คน มีความตั้งใจคงอยู่ในงานร้อยละ 97.1 และ McCarthy & Lehan (2007) พบว่า พยาบาลในประเทศไอร์แลนด์จำนวน 327 คน มีความตั้งใจคงอยู่ทำงานในโรงพยาบาลที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ร้อยละ 77 อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 ส่วนใหญ่มีความตั้งใจคงอยู่ในงานอยู่ในระดับสูงซึ่งเป็นผลดีต่อหน่วยบริการพยาบาล และองค์การพยาบาลเนื่องจากถ้าหากบุคลากรพยาบาลของหน่วยบริการหรือองค์การพยาบาลใดมีความตั้งใจคงอยู่ในงานสูงจะทำให้มีความพึงพอใจในงานสูงด้วยเช่นกันจากการศึกษาของ วิภาดา คุณาวิฑิตกุล และคณะ (2541) และ สมเกียรติ ศรีธาราธิคุณ (2542) พบว่า ความตั้งใจคงอยู่ในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ และความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาล เป็นดัชนีสำคัญที่สะท้อนถึงความพึงพอใจในงาน และความพึงพอใจในงานยังเป็นปัจจัยที่กล่าวถึงมากที่สุด ในการศึกษาเกี่ยวกับความตั้งใจคงอยู่ในงาน สมสุข ดิลกสกุลชัย (2534) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของความพึงพอใจในงานกับการคงอยู่ในงานว่า ถ้าบุคคลมีความพึงพอใจในงานสูง จะมีอัตราการเข้าออกหรือเปลี่ยนงานน้อยกว่า ผู้ที่มีระดับความพึงพอใจในงานต่ำกว่า เมื่อจำแนกรายชื่อ พบว่า ยังมีชื่อที่พยาบาลมีการรับรู้ต่อความตั้งใจคงอยู่ในงานระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.50 (ประครอง กรรณสูตร, 2542) ได้แก่ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ตามพยาบาลไม่คิดที่จะออกจากงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.29 และแม้ว่างานที่ทำอยู่จะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังพยาบาลก็จะไม่ออกจากงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.47 สอดคล้องกับการศึกษาของ จาริณี ศรีประเสริฐ (2550) ซึ่งพบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ไม่มีตำแหน่งทางการบริหารและปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ เขตภาคเหนือ จำนวน 455 คน มีความตั้งใจคงอยู่ในงานอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าพยาบาล

วิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 มีการวางแผนที่จะอยู่ต่อ แต่ถ้ามีเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือมีความเสี่ยงเกิดขึ้น หรืองานที่ทำอยู่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ อาจจะเป็นเหตุผลที่พยาบาลวิชาชีพเหล่านั้นตัดสินใจที่จะไม่อยู่ต่อ ซึ่งสาเหตุที่พยาบาลลาออกจากการมีข้องเกี่ยวกับองค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่ เมื่อพยาบาลผู้ปฏิบัติงานต้องเผชิญกับสภาพความเป็นจริงที่ไม่สอดคล้องกับความคาดหวังเมื่อเข้ามาปฏิบัติงานก็จะมองหางานใหม่ สภาพการทำงานและความรับผิดชอบที่มากเกินไป ทำให้พยาบาลไม่สามารถดูแลตามความต้องการของผู้ป่วย ส่งผลต่อคุณภาพบริการพยาบาล เป็นเหตุให้พยาบาลลาออกจากการงานเนื่องจากความผิดพลาดในการทำงาน (Wolf, 1965)

2.2 คุณลักษณะของสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับทีมการพยาบาล และระดับองค์การพยาบาล มีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี มีค่าคะแนนเฉลี่ย 1.85 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานทุกด้านมีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีจากสูงสุดดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนขององค์การ ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.68, 1.78, 1.84 และ 1.85 ตามลำดับ ส่วนด้านความมีอิสระในวิชาชีพและด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 1.91 และด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 1.93 ซึ่งหมายถึงมีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานน้อยกว่าด้านอื่นๆ เมื่อพิจารณาข้อคำถามในแต่ละด้าน โดยจำแนกรายข้อ พบว่าด้านความมีอิสระในวิชาชีพ ข้อที่มีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีที่สุดคือ การที่หน่วยบริการพยาบาลมีพยาบาลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ที่คอยนิเทศงานและให้การสนับสนุนทางการพยาบาล และข้อที่มีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานน้อยที่สุดคือ การที่พยาบาลไม่เคยเผชิญกับเรื่องที่ขัดแย้งต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการพยาบาลของพยาบาลเอง ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี ข้อที่มีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีที่สุดคือ การที่ผู้ป่วยในหน่วยบริการพยาบาลได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง ข้อที่มีแนวโน้มต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานมี 2 ข้อ คือ หน่วยบริการพยาบาลที่มีจำนวนเจ้าหน้าที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน และหน่วยบริการพยาบาลที่มีจำนวนพยาบาลวิชาชีพเพียงพอต่อการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพ ด้านโครงสร้างและการบริหารทางการ

พยาบาล ข้อที่มีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีที่สุดคือ โรงพยาบาลมีการกำหนดนโยบายขั้นตอน และวิธีการในการทำงาน เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน ข้อที่มีแนวโน้มต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน คือ เงินเดือนและค่าตอบแทนของพยาบาลมีความเหมาะสมด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ ข้อที่มีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีที่สุดคือ หน่วยบริการพยาบาลได้มีการลงบันทึกและวางแผนการพยาบาลเป็นปัจจุบันทุกวัน ข้อที่มีแนวโน้มต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน คือ หน่วยบริการพยาบาลใช้ระบบพยาบาลเจ้าของไข้ในการดูแลผู้ป่วย และพยาบาลมีส่วนร่วมในการคัดเลือกเครื่องมือทางการแพทย์และอุปกรณ์ต่างๆ ในการทำงาน และด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งมีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานน้อยกว่าด้านอื่นๆ และมีข้อที่มีแนวโน้มต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานคือหน่วยบริการพยาบาลมีพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางคอยให้คำปรึกษาแก่พยาบาลประจำการในการดูแลผู้ป่วยและพยาบาลมีโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น สามารถอภิปรายได้ดังนี้ ลักษณะของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ดีของพยาบาลสามารถพิจารณาได้จากคุณลักษณะเฉพาะที่ประกอบขึ้นเป็นคุณลักษณะวิชาชีพพยาบาล ได้แก่ ปรัชญาการดูแลแบบองค์รวม การใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ความชำนาญเฉพาะทาง การใช้สติปัญญาและความรับผิดชอบของปัจเจกบุคคล ความร่วมมือร่วมใจ และความสามัคคี ความมีอิสระในการบริหารจัดการและการปกครองภายใต้ภาวะผู้นำของคนในวิชาชีพ และพิจารณาได้จาก ลักษณะของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน ได้แก่ การบริหารจัดการที่ดีขององค์กร ภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง เงินเดือน สวัสดิการที่จูงใจและเทียบเคียงหรือแข่งขันกับวิชาชีพอื่น การที่ระบบสุขภาพทั่วโลกได้ประสบปัญหาที่ท้าทายมากขึ้น เนื่องจากความต้องการด้านสุขภาพมีการเติบโตขึ้น อุปสรรคด้านการเงิน ทำให้ศักยภาพการบริการมีขีดจำกัด ส่งผลต่อความเข้มแข็งของโครงสร้างการบริหารอัตรากำลังด้านสุขภาพ

ผลกระทบจากวิกฤตพยาบาลทั่วโลกจากสาเหตุการขาดแคลนพยาบาล มีสาเหตุที่แตกต่างกันและมีความซับซ้อน แต่ปัจจัยที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่ปลอดภัยทำให้ผลการปฏิบัติงานลดลงหรือเป็นผลเสียต่อสุขภาพของพยาบาล และเป็นแรงผลักดันให้พยาบาลลาออกจากหน่วยงานหรือลาออกจากวิชาชีพ ในทางตรงกันข้ามสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นดั่งสนับสนุนให้เกิดบริการที่ดีมีคุณภาพได้ และสามารถดึงดูดให้พยาบาลคงอยู่ปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล ซึ่งสภาพแวดล้อมเหล่านี้ถือเป็นสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ดีและส่งผลต่อความพึงพอใจของพยาบาล ทำให้องค์กรสามารถธำรงรักษาพยาบาลไว้ในองค์กรได้นานขึ้น สถานการณ์พยาบาลจึงให้ความสำคัญต่อการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติการพยาบาล ส่งผลให้องค์กรพยาบาลในโรงพยาบาลทุกแห่ง มีการกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม

มากขึ้น เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อบรรยากาศในการปฏิบัติการพยาบาล ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทางพยาบาล เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและก่อให้เกิดความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กร จากเหตุผลดังกล่าว หน่วยบริการพยาบาลของแต่ละโรงพยาบาลจึงได้มีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของพยาบาลที่ปฏิบัติงาน และสำรวจความพึงพอใจต่อบรรยากาศในการทำงานพร้อมตอบสนองในส่วนขาดที่สามารถกระทำได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยเฉพาะมีการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานของหน่วยบริการพยาบาล ทั้งในด้านโครงสร้างทางกายภาพ ความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของบุคลากรทางการพยาบาล ปรับปรุงวิธีการทำงาน การจัดโครงสร้างองค์การพยาบาลที่ชัดเจนและการบริหารทางการพยาบาล โดยเน้นการมีส่วนร่วมมากขึ้น จะเห็นได้จากความชัดเจนในการปฏิบัติงานประจำวันภายในหน่วยบริการพยาบาล มีการสื่อสารเกี่ยวกับกฎ ระเบียบและแนวทางปฏิบัติภายในหน่วยงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทางการพยาบาลแต่ละระดับที่ชัดเจน ส่งเสริมและสนับสนุนให้พยาบาลผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วมในการบริหารทางการพยาบาล เช่น ให้มีตัวแทนของพยาบาลวิชาชีพร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มการพยาบาล ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลให้พยาบาลมีส่วนร่วมในการคัดเลือกและจัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน รวมถึงการพัฒนากระบวนการนิเทศติดตาม และสนับสนุนการทำงานของพยาบาลโดยมีหัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้คอยดูแล ให้คำปรึกษา ไม่ปล่อยให้พยาบาลต้องเผชิญกับความขัดแย้งต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการพยาบาลด้วยตนเอง วางแผนด้านอัตรากำลังทางการพยาบาลให้เพียงพอและเหมาะสมกับภาระงาน โดยหมุนเวียนอัตรากำลังเพื่อช่วยให้มีอัตรากำลังที่เหมาะสมเท่าเทียมกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อการดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลของหน่วยงาน ทำให้ความต้องการอัตรากำลังพยาบาลวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น แต่ในความเป็นจริงการเพิ่มขนาดอัตรากำลังภาครัฐกลับลดลง เนื่องจากข้อจำกัดของการจัดสรรทรัพยากรรัฐบาลต้องตัดงบประมาณรายจ่าย โดยเฉพาะด้านการเพิ่มกำลังคนในภาครัฐเพื่อพยุงความอยู่รอดของประเทศ (กุลยา ตันติผลาชีวะ & ส่งศรี กิตติรักษ์ตระกูล, 2541) กำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพสำหรับพยาบาลเพื่อให้พยาบาลมีโอกาสก้าวสู่ตำแหน่งทางวิชาชีพที่สูงขึ้นสนับสนุนให้พยาบาลได้ศึกษาต่อเนื่องในระดับปริญญาที่สูงขึ้น ส่งเสริมให้พยาบาลได้ใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ทำให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาลรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ชูติมา บุรณนิต(2539) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในที่ทำงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานให้แก่องค์กรอย่างเต็มกำลังความสามารถ ถ้าสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ดี มีลักษณะเสี่ยงอันตรายหรือสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมจะเป็นสาเหตุทำให้ผู้ร่วมงานไม่มีกำลังใจในการทำงาน การจัดสภาพแวดล้อมในการ

ทำงานให้ดี จะมีประโยชน์ในด้านการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานเนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี จะเป็นเครื่องจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ความสามารถมากขึ้น

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานแต่ละด้านกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .561$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกสภาพแวดล้อมในการทำงานออกเป็นรายด้าน พบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทิศทางบวก กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r อยู่ระหว่าง .451 - .552) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ว่า คุณลักษณะของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีย่อมส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพมีความตั้งใจคงอยู่ในงานอยู่ในระดับที่สูงขึ้นเนื่องจากสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานให้องค์การอย่างเต็มกำลังความสามารถ การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการปฏิบัติทางการพยาบาลที่ดี จะเกิดประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน หากพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาลที่มีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานที่ดี พยาบาลวิชาชีพเหล่านั้นจะมีความตั้งใจคงอยู่ในงานในระดับสูง ซึ่ง Aiken & Patrician (2000) ได้กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการบริการที่มีคุณภาพ เอื้อต่อการทำงานที่ดีของพยาบาล และสามารถดึงดูดให้พยาบาลคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาล และปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเป็นระยะเวลายาวนาน และตัวแปรอิสระในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ ดังนี้

ด้านความมีอิสระในวิชาชีพ พบว่า ความมีอิสระในวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .550$) กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพที่ได้รับอิสระในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ได้รับการสนับสนุนให้มีอิสระในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลเปิดโอกาสให้พยาบาล ได้ใช้ความรู้ความสามารถทางการพยาบาลที่เป็นประโยชน์ในการดูแลผู้ป่วย แสดงว่าองค์กรนั้นมีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ก็จะสามารถดึงดูดพยาบาลวิชาชีพให้ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยบริการพยาบาลนั้น ได้เป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่ง Corcoran et al. (1990) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการดึงดูดให้พยาบาลคงอยู่ในองค์กรพยาบาล ด้านสิ่งแวดล้อมในองค์กรต้องมีเอกลักษณ์ในวิชาชีพ มีการสนับสนุนอย่างเพียงพอและการพัฒนาบุคลากร

ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อม ให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี พบว่า ความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติการพยาบาลมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .451$) กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีพลังอำนาจในการควบคุมสิ่งแวดล้อมในการทำงานขององค์การพยาบาล มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมขององค์การ ให้เอื้อต่อการพยาบาลผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพ แสดงว่าองค์การนั้นมีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี พยาบาลวิชาชีพจะมีความตั้งใจที่จะอยู่ปฏิบัติงานในองค์การต่อไป และการกำหนดให้มีมาตรฐานทางการพยาบาล ในการควบคุมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาล ที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นการส่งเสริมให้การทำงานประสบผลสำเร็จก่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการพยาบาลที่ดีต่อผู้ป่วย ซึ่งเป็นแนวทาง ในการรักษาให้พยาบาลคงอยู่ในงาน และเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดึงดูดให้พยาบาลคงอยู่ในองค์การพยาบาล (สมจิต หนูเจริญกุล, 2537; Corcoran et al., 1990; Kramer, 1990; Friss, 1991; Baure et al., 1993)

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล พบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างแพทย์และพยาบาลมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .499$) กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ว่า การปฏิบัติการทางการพยาบาลในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือเป็นอย่างดีในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างแพทย์และพยาบาล และสัมพันธภาพระหว่างแพทย์และพยาบาลเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เป็นสาเหตุทำให้พยาบาลลาออกจากองค์การ เนื่องจากมีผลกระทบต่อการทำงานของพยาบาลโดยตรง โดยเฉพาะกรณีที่พยาบาลไม่ได้รับการยอมรับในวิชาชีพ Wolfe (1981) ได้ยกตัวอย่างของโรงพยาบาลที่ได้จัดให้มีการร่วมวางแผนการดูแลผู้ป่วยร่วมกันทั้งแพทย์และพยาบาล พบว่า โรงพยาบาลดังกล่าวมีอัตราการลาออกของพยาบาลน้อยและผลการปฏิบัติงานร่วมกันยังช่วยแก้ปัญหาการประสานงานในการดูแลผู้ป่วยได้อีกด้วย และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างแพทย์กับพยาบาลเป็นการสนับสนุนให้พยาบาลได้รับการยอมรับและมีเอกสิทธิ์ในการปฏิบัติการพยาบาล

ด้านการสนับสนุนขององค์การ พบว่า การสนับสนุนขององค์การมีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .551$) กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ว่า การสนับสนุนขององค์การในการบริหารจัดการทางการพยาบาล ทั้งด้านทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการทำงานและระบบการบริหารจัดการที่ดี แสดงว่าองค์การนั้นมีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ซึ่งโรงพยาบาลที่สามารถบริหารจัดการองค์การพยาบาลที่ดีเยี่ยมจะสามารถดึงดูดพยาบาลวิชาชีพ

ให้ทำงานอยู่ด้วยเป็นเวลานาน และเป็นโรงพยาบาลที่มีชื่อเสียงในการให้การพยาบาลอย่างมีคุณภาพ (America Academy of Nursing, 1970)

ด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล พบว่า โครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล มีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .552$) กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างและลักษณะการบริหารงานขององค์กรพยาบาล มีส่วนร่วมในการปกครองและการตัดสินใจ ทำให้พยาบาลวิชาชีพมีความตั้งใจที่จะอยู่ในการปฏิบัติงานนานๆ สมาคมพยาบาลอเมริกัน (American Nurses Credentialing Center : ANCC) ได้มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้พยาบาลในอนาคตร่วมมือสร้างสุขภาวะโดยมียุทธศาสตร์ในการกำหนดคุณลักษณะของโรงพยาบาล ที่มีการบริหารจัดการทางการพยาบาลยอดเยี่ยม (Magnet Hospital) เพื่อให้องค์กรพยาบาลสามารถดึงดูดและจูงใจให้พยาบาลทำงานอย่างมีความสุขในสภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งโรงพยาบาลที่ได้รับการประเมินและได้รับรางวัล Magnet hospital ถือเป็นโรงพยาบาลที่ได้รับรางวัลในด้านการบริหารจัดการทางการพยาบาลที่ดีเยี่ยม สามารถดึงดูดให้บุคลากร มีความเชื่อมั่นผูกพันกับองค์กร มีความพึงพอใจในงานมีส่วนร่วมในการปกครองและการตัดสินใจ บุคลากรมีความก้าวหน้าในงาน

ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า ภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทิศทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .509$) กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ว่า ความสามารถของผู้บริหารและลักษณะของผู้นำทางการพยาบาล ในการสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติตามมาตรฐานทางการพยาบาล และการประกันคุณภาพทางการพยาบาล มีผลต่อการตัดสินใจที่จะอยู่หรือไม่อยู่ในองค์กรของพยาบาลวิชาชีพ ผู้บริหารทางการพยาบาลมีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้พยาบาลอยู่ปฏิบัติงานในองค์กรได้นานๆ โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีความสามารถทั้งด้านการบริหารจัดการ การจูงใจ การสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความสุข รวมถึงการสนับสนุนที่เพียงพอ เป็นที่ยอมรับของพยาบาลทั่วไป (Anthony et al., 2005)

ด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ พบว่า โอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทิศทางบวก ในระดับปานกลาง ($r = .504$) กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อภิปรายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพที่ได้รับโอกาสในการศึกษาต่อ ฝึกอบรมโดยเฉพาะในสาขาการพยาบาล เป็นการส่งเสริมให้พยาบาลมีการเติบโตทางวิชาชีพ มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ได้รับการยอมรับในวิชาชีพ จะเป็นสิ่ง

หนึ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน และเป็นการส่งเสริมให้พยาบาลคงอยู่ในองค์กรต่อไป ซึ่งกลยุทธ์ที่จะทำให้พยาบาลได้บรรลุความพึงพอใจด้านนี้คือ การได้ศึกษาต่อ การสร้างและพัฒนา งานวิจัย การยอมรับทางวิชาชีพในความสำเร็จ (การสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขการขาดแคลน พยาบาลจากประชุมวิชาการเรื่อง “วิกฤตการขาดแคลนพยาบาล : วิกฤตชาติ” ปี 2550)

โดยรวมความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความตั้งใจคงอยู่ใน งานของพยาบาลวิชาชีพ ของผลการวิจัยนี้ อภิปรายได้ว่า ความตั้งใจคงอยู่ในงานเป็นการแสดง เจตนาของพยาบาล ที่มีความตั้งใจจะอยู่ปฏิบัติกรพยาบาล ในโรงพยาบาลที่ตนสังกัดอยู่อย่าง ต่อเนื่องภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานที่ดี ดังที่ Aiken & Patrician(2000) ได้กล่าวถึงการ จัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการบริการพยาบาล ที่มีคุณภาพ เอื้อต่อ การทำงานที่ดีของพยาบาล และสามารถดึงดูดพยาบาลให้คงอยู่ในวิชาชีพพยาบาลนั้น ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความมีอิสระในวิชาชีพ ความสามารถในการควบคุม สิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติทางการพยาบาลที่ดี สัมพันธภาพที่ดีระหว่างแพทย์ และพยาบาลใน การปฏิบัติงาน การสนับสนุนขององค์กรในการบริหารจัดการทางการพยาบาล การจัดโครงสร้าง และลักษณะการบริหารงานขององค์กรพยาบาล ความสามารถของผู้บริหารและลักษณะของผู้นำ ทางการพยาบาล ในการสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติตามมาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการ พยาบาล และการที่พยาบาลได้รับโอกาสในการศึกษาต่อ การอบรม และความก้าวหน้าในวิชาชีพ เหล่านี้ล้วนเป็นคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของ พยาบาลวิชาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี จะมีประโยชน์ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ในการทำงาน เป็นเครื่องจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความเต็มใจเต็มกำลังความสามารถมากขึ้น เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความตั้งใจที่จะอยู่ปฏิบัติกรพยาบาลในองค์กรต่อไป

2.4 ความสามารถในการร่วมกันพยากรณ์ของสภาพแวดล้อมในการทำงานแต่ละด้านต่อ ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ตัวแปร อิสระที่ร่วมกันพยากรณ์ ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านโครงสร้างและ การบริหารทางการพยาบาล และความมีอิสระในวิชาชีพ โดยตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว สามารถอธิบาย ความผันแปรของตัวแปรตามหรือความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพได้ร้อยละ 33.7 อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R = .580$, $R^2 = .337$) และตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจคง อยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ มากที่สุดคือ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านโครงสร้างและการ บริหารทางการพยาบาล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโครงสร้างและการบริหารทางการแพทย์ เป็นตัวแปรที่ถูกนำเข้าสู่สมการเป็นอันดับแรก และเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจของพยาบาลวิชาชีพมากที่สุด สามารถพยากรณ์ตัวแปรตามได้ร้อยละ 30.4 ($R^2 = .304$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .311 ($\beta = .311$) กล่าวคือ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านโครงสร้างและการบริหารทางการแพทย์ เป็นคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สำคัญ หากมีคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมในด้านนี้ดี จะส่งผลต่อความตั้งใจของพยาบาลวิชาชีพให้เพิ่มมากขึ้น หากวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันของโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 พบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโครงสร้างและการบริหารทางการแพทย์ มีคุณลักษณะเด่นงานของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี โดยกลุ่มการพยาบาลและโรงพยาบาลมีการกำหนดนโยบายขั้นตอน วิธีการในการทำงาน เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน ได้อย่างชัดเจน พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานได้มีส่วนร่วมในการจัดโครงสร้างและลักษณะการบริหารงานขององค์การพยาบาล มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการจัดตารางเวรของหน่วยงานและตารางเวรนั้นมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้เพื่อความเหมาะสม พยาบาลได้รับโอกาสในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ของกลุ่มการพยาบาลและโรงพยาบาล พยาบาลได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการต่างๆ ทั้งคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพบริการทางการแพทย์ ตลอดจนคณะกรรมการในระดับโรงพยาบาล กลุ่มการพยาบาลมีนโยบายหมุนเวียนอัตรากำลังทางการแพทย์เพื่อช่วยให้มีอัตรากำลังที่เหมาะสมเท่าเทียมกันระหว่างหน่วยงาน มีการรับฟังและตอบสนองต่อเสียงสะท้อน โดยเฉพาะในส่วนที่สามารถแก้ไขได้ในระดับองค์การพยาบาล จะได้รับการแก้ไขทันที แสดงว่าองค์การนั้นมีคุณลักษณะเด่นของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีเป็นองค์การที่น่าอยู่ น่าทำงาน ก็จะสามารถดึงดูดให้พยาบาลอยู่ปฏิบัติงานในองค์การนั้นได้นานมากขึ้น

สภาพแวดล้อมในการทำงานด้านความมีอิสระในวิชาชีพ เป็นตัวแปรอิสระที่ถูกนำเข้าสู่สมการเป็นอันดับสุดท้าย มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจของพยาบาลวิชาชีพ ในระดับปานกลาง ($r = .550$) สามารถพยากรณ์ตัวแปรตามได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R^2 \text{ Change} = .033$) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .301 ($\beta = .301$) เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโครงสร้างและการบริหารทางการแพทย์ สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 33.7 ($R^2 = .337$) กล่าวคือ ความตั้งใจของพยาบาลวิชาชีพจะดีขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความมีอิสระในวิชาชีพ หากพยาบาลวิชาชีพได้รับอิสระในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน มีเอกสิทธิ์ในการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานวิชาชีพ Corcoran et al. (1990) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบ

ของการวางแผนกลยุทธ์ในการคงอยู่และเลือกสรรพยาบาลว่าสิ่งแวดล้อมในองค์กรนั้น พยาบาลต้องมีเอกสิทธิ์ในวิชาชีพ มีระบบการประกันคุณภาพการพยาบาล มีการส่งเสริมสนับสนุน ทั้งในด้านวิชาชีพและนอกวิชาชีพอย่างเพียงพอทั้งคุณภาพและปริมาณ พยาบาลได้รับการสนับสนุนให้มีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาล เปิดโอกาสให้พยาบาลได้ใช้ความคิด ความสามารถทางการพยาบาล ที่เป็นประโยชน์ในการดูแลผู้ป่วย จะสามารถธำรงรักษาให้ พยาบาลวิชาชีพคงอยู่ในองค์กรได้นานขึ้น